

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА

Кафедра маркетингу, підприємництва і організації виробництва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

op _____ 20 10 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ
ПІ 1 «ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ»

Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл)
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітньо – професійна програма	«Економіка»
Факультет	менеджменту і економіки

Робоча програма навчальної практики «Вступ до спеціальності» для здобувачів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», освітньо-професійної програми «Економіка», початкового рівня (короткого циклу) вищої освіти.

«25» серпня 2020 р. 20 с.

Розробники:

Гуторов Олександр Іванович – завідувач кафедри менеджменту і адміністрування, доктор економічних наук, професор;

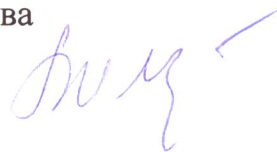
Петров Вадим Миколайович – доцент кафедри маркетингу, підприємництва і організації виробництва, кандидат економічних наук, доцент;

Ярута Марина Юріївна – викладач кафедри менеджменту і адміністрування.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри маркетингу, підприємництва і організації виробництва

Протокол від «25» серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри маркетингу, підприємництва і організації виробництва кандидат екон. наук, доцент

Т.Ю. Білоусько

«25» серпня 2020 р.

Схвалено навчально-методичною комісією факультету менеджменту і економіки

Протокол від «27» серпня 2020 р. № 2.

Голова навчально-методичної комісії факультету менеджменту і економіки, кандидат екон. наук, доцент

Ю.Л. Філімонов

«27» серпня 2020 р.

1. Опис навчальної практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Навчальна практика	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 051 «Економіка» Освітньо-професійна програма «Економіка»	Рік підготовки:	
		1-й	-
Загальна кількість годин – 45		Семестр	
		1-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 для самостійної роботи студента – 1,2	Освітній рівень: початковий рівень (короткий цикл)	Лекції	
		-	-
		Практичні, семінарські	
		28 год.	-
		Самостійна робота	
		17 год.	-
		Вид контролю: Залік	

2. Мета і завдання вивчення навчальної практики

Метою навчальної практики «Вступ до спеціальності» є ознайомлення здобувачів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями економічної діяльності, а також з особливостями організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, набуття початкового досвіду втілення у життя сучасних дидактичних принципів університетської освіти, підготовка здобувачів до навчання в університеті відповідно до сучасних інтеграційних процесів у міжнародній освіті в контексті Болонської декларації.

Навчальна практика охоплює теоретико-методичні основи формування професійної компетентності майбутніх молодших бакалаврів за визначеною спеціальністю в системі наукових закономірностей, принципів та методів навчання в умовах фахової підготовки і становлення сучасного фахівця.

Основними **завданнями** навчальної практики «Вступ до спеціальності» є:

- ознайомлення здобувачів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності, визначення послідовності досягнення освітніх цілей;
- формування у здобувачів системи знань щодо суті й соціального значення вищої освіти, сучасних тенденцій її розвитку;
- набуття здобувачами навичок самостійного й ефективного навчання в університеті з урахуванням світових освітніх тенденцій;
- ознайомлення здобувачів з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у ЗВО, надання стислої інформації про Болонський процес;

- ознайомлення з особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи у ЗВО на відповідному факультеті та випусковій кафедрі;
- ознайомлення здобувачів зі змістом навчального плану підготовки фахівців, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між навчальними дисциплінами;
- ознайомлення з принципами академічної доброчесності та механізмами її дотримання здобувачами вищої освіти в університеті;
- ознайомлення з принципами академічної доброчесності та механізмами її дотримання професорсько-викладацьким складом університету;
- визначення видів, місця, змісту і терміни різних видів практик і стажування здобувачів у процесі підготовки.

Результатом навчальної практики мають стати: усвідомлення здобувачами майбутньої сфери діяльності, змісту вищої освіти та фахової підготовки, комплексу фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців з економіки на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях; сутності навчального плану щодо підготовки фахівців; організації виховної роботи у ЗВО, спрямованої на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищення рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- кваліфікаційні вимоги щодо змісту професійної діяльності економіста;
- законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
- структуру вищої освіти в Україні та в інших країнах;
- структуру і зміст навчального процесу у закладі вищої освіти;
- основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації;
- особливості організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи в університеті;
- основні організаційні форми проведення аудиторних занять, критерії оцінки навчальної діяльності здобувачів;
- сучасні інформаційні технології та методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю здобувачів.

По завершенні проходження навчальної практики здобувачі повинні:

вміти:

- ✓ творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін;
- ✓ планувати, організовувати і аналізувати особистісну стратегію управління навчально-творчою діяльністю;
- ✓ формувати власну самостійну та індивідуальну навчальну роботу під керівництвом викладача;
- ✓ використовувати сучасні інформаційні технології в оволодінні змістом освіти;

- ✓ застосовувати засоби активізації навчально-творчої діяльності та інноваційні методи самонавчання;
- ✓ апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі підготовки фахівців.

Перелік компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі у сфері економіки суб'єктів господарювання або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів сучасної економічної науки і характеризується певною невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Програмні компетентності:

загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до формування світогляду щодо розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури.

ЗК 4. Здатність критично оцінювати характер впливу соціально-психологічних і природних факторів на професійну і побутову діяльність індивідумів, соціальних груп та суб'єктів господарювання.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРН 7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 10. Набувати необхідні знання про теоретичні та методичні засади розвитку структурних підрозділів, підприємства в цілому та галузі сільського господарства.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна практика з «Вступу до спеціальності» одночасно може проходити з вивченням таких навчальних дисциплін, як «Політекономія», «Соціологія», «Основи філософських знань». У процесі свого розвитку вони доповнюють і збагачують одна одну новими теоретичними і прикладними положеннями з питань розвитку економіки у сучасних умовах розвитку продуктивних сил і виробничих відносин в Україні.

3. Програма навчальної практики

Змістовий модуль 1 ЄВРОПЕЙСЬКА ОСВІТНЯ ІНТЕГРАЦІЯ

Тема 1. Університетська освіта в контексті Болонського процесу

Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Системи вищої освіти в країнах Європи. Болонський процес як засіб інтеграції систем вищої освіти країн Європи.

Цілі, принципи та етапи формування Європейської системи вищої освіти в Україні. Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України.

Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою

Сучасні основні тенденції розвитку світової вищої освіти (глобалізація, інтеграція, демократизація, фундаменталізація, гуманізація та особистісна орієнтація тощо).

Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх економістів. Зміст та основоположні принципи особистісно-орієнтованого навчання економістів у вищій школі.

Методологія та методика використання особистісно-орієнтованого підходу в освітньому процесі ЗВО. Проектування майбутньої фахової діяльності як системоутворюючий елемент моделі професійної підготовки економістів в університеті.

Тема 3. Організація навчального процесу в університеті

Факультет – основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ ЗВО. Кафедра та її роль в управлінні навчальним процесом. Випускаючі кафедри. Учасники навчального процесу в університеті: викладачі, куратори, співробітники, здобувачі.

Організація аудиторної роботи здобувачів. Навчальний план, графік навчального процесу, особливості навчально-виховної роботи. Види навчальної діяльності: лекції, практичні, семінарські та лабораторні заняття, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних творчих завдань консультації. Модульний контроль, підготовка і захист дипломних та магістерських робіт; специфіка складання сесії; держіспити; проходження виробничої та переддипломної практики. Основні вимоги модульно-рейтингової системи.

Індивідуальний навчальний план здобувача: його зміст та структура. Участь здобувачів в олімпіадах, конкурсах наукових робіт, освітянських проектів, науково-практичних всеукраїнських та міжнародних конференціях, семінарах, «круглих столах». Методика самостійної роботи здобувача і складання конспектів, рефератів.

Тема 4. Система академічної доброчесності в університеті

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Визначення принципів і встановлення норм академічної доброчесності як невід’ємної складової професійної етики та корпоративної культури.

Формування сприятливого академічного середовища для забезпечення високоякісного освітнього процесу, отримання вагомих наукових результатів, що містять об’єктивну новизну, встановлення взаємодовіри і взаємоповаги між всіма членами колективу, адміністрацією та особами, що навчаються.

Система запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті.

Змістовий модуль 2

УПРАВЛІННЯ ФАХОВОЮ ПІДГОТОВКОЮ В СИСТЕМІ ОСВІТИ

Тема 1. Фахова підготовка у закладі вищої освіти:

вступ до спеціальності

Концепція фахової підготовки фахівців-економістів. Активізація підготовки здобувачів під час проведення лекційних занять. Структура лекції. Критерії оцінки лекційного матеріалу. Практичне заняття як форма дієвого засвоєння здобувачем теоретичних знань та придбання фахових умінь. Форми і порядок проведення практичних занять. Критерії оцінки практичного заняття. Семінарські заняття та вимоги щодо їх проведення. Модель семінарського заняття в активній формі.

Методика оцінювання знань здобувачів. Методичні основи організації тестового контролю. Критерії оцінки знань здобувачів на іспитах і заліках. Методика організації підготовки курсових і дипломних робіт. Організація практичної підготовки фахівців під час виробничої практики та стажування. Організація самостійної та індивідуальної роботи здобувачів.

Тема 2. Бібліотека університету: порядок та правила користування її фондами

Бібліотека закладу вищої освіти як центр інформаційного забезпечення здобувачів. Принципи та організація бібліотечної справи. Порядок роботи у бібліотеці. Особливості роботи зі спеціальною, методичною та періодичною літературою. Специфіка роботи з періодичними виданнями.

Можливості використання вітчизняної та зарубіжної літератури. Пошук літературних джерел у бібліографічній базі даних. Самостійна робота з книгою. Система обслуговування читачів. Порядок користування літературою на абонементі, в читальному залі, залі надходжень нової літератури. Пошук літературних джерел та спеціальних матеріалів в Інтернеті. Робота з електронними виданнями. Правила користування бібліотекою. Обов’язки читачів бібліотеки.

Тема 3. Соціально-культурна інфраструктура університету

Організація діяльності здобувачів у позааудиторний час. Наявність умов для розвитку творчих здібностей, культурного відпочинку, спортивно-масових заходів, самостійної роботи, спілкування, дозвілля. Концепція виховної роботи в університеті: механізми, методи та інструменти її реалізації. Художня самодіяльність як умова всебічного розвитку.

Тема 4. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої освіти України

Актуальність студентського самоврядування. Питання студентського самоврядування у законодавчих та нормативно-правових документах з вищої освіти: стратегія їх вирішення. Організація студентського самоврядування на рівні області, закладу вищої освіти, факультету, гуртожитку. Обласна студентська рада, Студентська рада університету.

Мета та завдання, права та обов'язки органів студентського самоврядування. Участь лідерів студентства у роботі вченої ради університету, факультету. Положення «Про студентську раду». Студентська рада. Студентський контроль навчально-виховної діяльності. Спілка молоді і студентів. Студентське наукове товариство. Молодіжні громадські організації.

4. Структура навчальної практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	Інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ЄВРОПЕЙСЬКА ОСВІТНЯ ІНТЕГРАЦІЯ						
Тема 1. Університетська освіта в контексті Болонського процесу	6		4			2
Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою	6		4			2
Тема 3. Організація навчального процесу в університеті	3		2			1
Тема 4. Система академічної доброчесності в університеті	3		2			1
Разом за змістовим модулем 1	18		12			6
Змістовий модуль 2. УПРАВЛІННЯ ФАХОВОЮ ПІДГОТОВКОЮ В СИСТЕМІ ОСВІТИ						
Тема 1. Фахова підготовка у закладі вищої освіти: вступ до спеціальності	6		4			2
Тема 2. Бібліотека університету: порядок та правила користування її фондами	6		4			2
Тема 3. Соціально-культурна інфраструктура університету	7		4			3
Тема 4. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої освіти України	8		4			4
Разом за змістовим модулем 2	27		16			11
Усього годин	45		28			17

5. Теми лекцій занять

Лекція – основний вид навчальних занять, призначених для викладення теоретичного матеріалу. Окрема лекція є формою аудиторної роботи, що охоплює основний теоретичний матеріал однієї або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика лекцій визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Лекції проводяться науково-педагогічними працівниками, як правило, професорами, доцентами і старшими викладачами, а також провідними науковцями або спеціалістами, запрошеними для читання лекцій.

№ з/п	Т е м а	Кількість годин
1.	–	–

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувачі під керівництвом викладача закріплюють теоретичні положення навчальної дисципліни і набувають вмінь та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання визначених завдань. Практичне заняття проводиться в аудиторіях або навчальних кабінетах. Викладач, якому доручено проведення практичних занять, за узгодженням з лектором цієї навчальної дисципліни розробляє методичне забезпечення та завдання для виявлення ступеня сформованості необхідних умінь тощо. Практичне заняття включає постановку загальної проблеми (завдання) науково-педагогічним працівником та її обговорення за участю здобувачів, розв'язання завдань з їх обговоренням, розв'язання контрольних завдань, проведення контролю знань, вмінь та навичок, їх перевірку та оцінювання.

№ з/п	Т е м а	Кількість годин
1.	Тема 1. Університетська освіта в контексті Болонського процесу 1.1. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. 1.2. Системи вищої освіти у країнах Європи і Америки. 1.3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи. 1.4. Цілі, принципи та етапи формування Європейської системи вищої освіти в Україні. 1.5. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS).	4
2.	Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців 2.1. Концепція підготовки управлінських кадрів економічного спрямування. 2.2. Педагогіка. Педагогічна система. 2.3. Зміст освіти. 2.4. Дидактика. Дидактичні принципи підготовки фахівців. 2.5. Індивідуалізація навчання здобувачів. 2.6. Структура університетської освіти.	4

№ з/п	Т е м а	Кількість годин
3.	Тема 3. Організація навчального процесу в університеті 3.1. Структурно-логічна схема підготовки фахівців. 3.2. Навчальний план. Навчальний графік. 3.3. Організація аудиторної роботи здобувачів. 3.4. Кафедра та її роль в управлінні навчальним процесом. 3.5. Інститут кураторства у вищому навчальному закладі. 3.6. Організація контролю якості навчання.	2
4.	Тема 4. Система академічної доброчесності в університеті 4.1. Основні принципи академічної доброчесності в університеті 4.2. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, науковими та педагогічними працівниками 4.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти 4.4. Порухення академічної доброчесності 4.5. Система запобігання та виявлення академічного плагіату в університеті 4.6. Норми професійної етики та академічної доброчесності 4.7. Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності	2
5.	Тема 5. Фахова підготовка у закладі вищої освіти: вступ до спеціальності 5.1. Лекція як основне джерело навчальної інформації. Функції та структура лекції. 5.2. Практичне заняття як форма дієвого засвоєння здобувачем теоретичних знань та придбання фахових умінь. 5.3. Форми і порядок проведення практичних занять. 5.4. Семінарські заняття та вимоги щодо їх проведення. 5.5. Методика оцінювання знань здобувачів. 5.6. Методичні основи організації тестового контролю знань. 5.7. Критерії оцінки знань здобувачів на іспитах і заліках. 5.8. Методика організації підготовки курсових і дипломних робіт. 5.9. Організація практичної підготовки фахівців під час виробничої практики та стажування. 5.10. Організація самостійної та індивідуальної роботи здобувачів. 5.11. Методи раціональної організації самостійної роботи здобувачів. 5.12. Організація науково-дослідної роботи здобувачів. 5.13. Форми індивідуально-консультативної роботи.	4
6.	Тема 6. Бібліотека університету і правила користування її фондами 6.1. Бібліотека як осередок інформаційно-просвітницького забезпечення фахової підготовки фахівця. 6.2. Структурні відділи бібліотеки (читальні зали, зал каталогів, електронний каталог видань, відділ комплектації навчальної літератури, Інтернет класи). 6.3. Організація самостійної роботи здобувачів у бібліотеці. 6.4. Види і методи раціонального читання. 6.5. Раціональні методи ведення студентських конспектів.	4

№ з/п	Т е м а	Кількість годин
7.	Тема 7. Соціально-культурна інфраструктура університету 7.1. Організація спортивно-масової та культурної роботи здобувачів деканатом. 7.2. Місця культурного відпочинку молоді (актова та спортивна зали, стадіон, інтернет-класи, кафедральні бібліотеки, методичний кабінет, виставкові стенди). 7.3. Спортивно-секційна робота на кафедрі фізичного виховання. 7.4. Факультет громадських професій та його роль у формуванні гармонійно розвинутої особистості. 7.5. Художня самодіяльність як умова всебічного розвитку фахівця.	4
8.	Тема 8. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої школи 8.1. Самоуправління навчанням як складова демократичної основи професійної підготовки фахівців. 8.2. Участь здобувачів у засіданнях рад факультету та університету. 8.3. Студентська рада. Студентський контроль навчально-виховної діяльності. 8.4. Навчально-виховна комісія. 8.5. Спілка молоді і здобувачів. 8.6. Студентське наукове товариство. 8.7. Молодіжні громадські організації.	4
	Всього	28

7. Теми лабораторних занять

Лабораторне заняття – вид навчального заняття, на якому здобувач під керівництвом науково-педагогічного працівника проводить реальні або імітаційні експерименти чи дослідження з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень, набуває практичних навичок роботи з лабораторним обладнанням, оснащенням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, оволодіває методиками експериментальних досліджень у конкретній предметній галузі та методиками обробки отриманих результатів. Лабораторні заняття проводяться у спеціально оснащених навчальних лабораторіях з використанням обладнання, пристосованого до умов освітнього процесу (лабораторних макетів, установок та ін.). Лабораторні заняття можуть проводитися також в умовах реального професійного середовища (на підприємстві, у наукових (навчальних) лабораторіях тощо). Лабораторні заняття забезпечуються відповідними методичними матеріалами. Для проведення лабораторних занять академічна група поділяється на підгрупи.

Лабораторне заняття включає проведення контролю підготовленості здобувачів до виконання конкретної лабораторної роботи, виконання власне лабораторних досліджень, оформлення індивідуального звіту про виконану роботу та його захист перед науково-педагогічним працівником.

№ з/п	Т е м а	Кількість годин
1.	–	–

8. Самостійна робота

Самостійна робота здобувача відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Види самостійної роботи здобувачів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; прослуховування лекцій магнітних записів; інші види занять.

2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.

3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: проведення лабораторних робіт з елементами творчості; розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт і курсових робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей, інформацій з заданої теми; інші види занять.

4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

№ з/п	Тема	Зміст завдання (джерело)	Кількість годин
1.	Тема 1. Університетська освіта в контексті Болонського процесу	1. Національна доктрина розвитку освіти (Указ Президента України від 17 квітня 2002 р. - № 347/2002)//Освіта України. № 29, 18 липня 2001 р. С.4-6.; Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»). К.: Райдуга, 1994. 61с.	2
2.	Тема 2. Фундаменталізація та індивідуалізація підготовки фахівців з вищою освітою	1. Закон України «Про вищу освіту»//Урядовий кур'єр. 2014. № 86. 15 травня. 2. Національна рамка кваліфікацій / Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. Київ.	2
3.	Тема 3. Організація навчального процесу в університеті	1. Положення «Про організацію навчального процесу підготовки фахівців за кредитно-модульною системою у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва»/Кол. авторів. Харків, 2005. 18 с. 2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні // Монографія «Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу» / Нагаєв В.М. Х.: ХНАУ, 2006. С. 234-241. 3. Положення: «Індивідуальний навчальний план студента освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр» // Деканати факультетів.	1

№ з/п	Тема	Зміст завдання (джерело)	Кількість годин
4.	Тема 4. Система академічної доброчесності в університеті	1. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва	1
5.	Тема 5. Фахова підготовка у вищому навчальному закладі: вступ до спеціальності	1. Статут Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва // Знання. 2012. № 1. 2 вересня.; 2. Положення «Дидактичні ігри в системі поетапного контролю знань» // Монографія «Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу» / Нагаєв В.М. Х.: ХНАУ, 2006. С. 291-323.)	2
6.	Тема 6. Бібліотека університету: порядок та правила користування її фондами	1. Положення «Проектування організаційних моделей управління навчально-виховним процесом». 2. Монографія «Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу» / Нагаєв В.М. Х.: ХНАУ, 2006. С. 370-383.)	2
7.	Тема 7. Соціально-культурна інфраструктура університету	1. Положення «Про організацію навчального процесу підготовки фахівців за кредитно-модульною системою у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва» / Кол. авторів. Харків, 2005. 18 с. 2. Сікорський П.І. Кредитно-модульна технологія навчання: Навч. посібник. К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2004. 127 с.	3
8.	Тема 8. Студентське самоврядування як невід'ємна складова демократизації вищої освіти України	1. Нагаєв В.М. Дидактичні засади впровадження дворівневої педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю студентів вищих навчальних аграрних закладів: Монографія. Х.: Колегіум, 2012. 217 с. 2. Методичні рекомендації «Організація навчально-дослідної роботи студентів» / Захаренко О.В., Горін М.О., Нагаєв В.М. Х.: ХНАУ, 2005. 48 с.	4
Всього			17

9. Індивідуальні завдання

Виконання і захист **індивідуального завдання** може здійснюватися у формі консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у формі:

1. Індивідуальних консультацій (запитання – відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни);
2. Групових консультацій (розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику).

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій (розгляд практичних завдань стосовно яких виникли запитання);
2. Групових консультацій (розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення).

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

1. Індивідуального захисту індивідуальних завдань;
2. Підготовки рефератів для виступу на науковому семінарі;
3. Підготовка рефератів для виступу на науковій конференції.

10. Методи навчання

У ході проходження навчальної практики «Вступ до спеціальності» можуть використовуватися такі **методи навчання**:

1. Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, бесіда, розповідь), **наочні** (ілюстрація, демонстрація), **практичні** (виконання конкретних прикладних розрахунків).

2. Група методів за логікою передачі і сприйняття навчального матеріалу: **індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні**.

3. Група методів за ступенем самостійного мислення при засвоєнні знань – **репродуктивні, продуктивні**, а саме: **дослідницькі, пошукові, частково-пошукові**.

4. Група методів за ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з підручниками і науковою літературою, текстами лекцій, практичних і семінарських занять; робота з комп'ютером; виконання письмових завдань; прикладні дослідження.

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів – застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли здобувачі самі формулюють проблему, і самі намагаються її вирішити.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Рольові ігри – форма активізації здобувачів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

11. Методи контролю

Контроль знань, умінь і навичок здобувачів – невід’ємна складова педагогічного процесу та форма зворотного зв’язку при проходженні навчальної практики з «Вступу до спеціальності». У навчальному процесі можуть використовуватися такі види контролю: поточний, періодичний (проміжний), підсумковий.

Поточний контроль – контроль рівня знань і умінь у процесі навчання, який проводиться на заняттях. Він може мати такі види і форми:

- опитування на засвоєння матеріалу попереднього заняття (на початку чергового заняття);
- опитування під час заняття на розуміння його суті;
- контроль за засвоєнням матеріалу заняття;
- семінарські заняття;
- програмований контроль знань (картки, вирішення проблемних і ситуаційних завдань, тестування);
- співбесіда;
- модульний контроль.

Поточне оцінювання знань та умінь здобувачів здійснюється під час проведення семінарських та практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Об’єктами поточного контролю є:

1. Активність та результативність роботи здобувача протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять;
2. Виконання індивідуального завдання;
3. Проходження проміжного контролю;
4. Виконання модульного контрольного завдання.

Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1. Розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
2. Ступінь засвоєння матеріалу дисципліни;
3. Ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною публікаціями з питань, що розглядаються;
4. Уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій, розв’язанні задач, проведення розрахунків при виконанні завдань, винесених для самостійного опрацювання та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
5. Логіка, структура, стиль викладу матеріалу у письмових роботах і при виступах в аудиторії. Вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Максимальна оцінка ставиться за умови відповідності виконаного завдання здобувача або його усної відповіді всім п’ятьом зазначеним критеріям. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

При оцінюванні практичних завдань увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком

навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то бальна оцінка буде знижена.

Періодичний (проміжний) контроль – це контроль після вивчення розділу, теми (змістового модулю). Він може включати такі види контролю:

- контрольні роботи;
- колоквіуми;
- тестові опитування;
- контроль за формуванням практичних умінь і навичок;
- контроль за умінням вирішувати професійно-орієнтовані завдання.

Підсумковий контроль – це контроль, який здійснюється наприкінці проходження навчальної практики. Він може мати такі форми:

- ✓ семестровий контроль;
- ✓ захист індивідуального науково-дослідного завдання;
- ✓ комплексні контрольні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Розподіл балів, які здобувачі можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролю. Навчальні досягнення здобувачів оцінюють за стобальною шкалою.

Поточне тестування та самостійна робота								ПМК	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T 1	T 2	T 3	T 4	T 1	T 2	T 3	T 4		
10	10	5	5	10	10	10	10		
30				40				30	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

При оцінюванні знань і вмінь викладач дотримується таких правил:

«Зараховано» (60-100 балів) – виставляється, якщо здобувач виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

«Не зараховано» (0-59 балів) – виставляється, якщо здобувач виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати задачу і провести розрахунки тощо.

При визначенні загальної оцінки враховуються результати поточного контролю з усіх видів занять, які відбулися в період, за який проводиться модульний контроль, а також результати захисту індивідуальних завдань та самостійної аудиторної й поза аудиторної роботи здобувачів.

13. Методичне забезпечення

1. Гуторов О.І. Вступ до фаху: Методичні рекомендації до проведення навчальної практики. Харків: ХНАУ, 2013. 51 с.
2. Нагаєв В.М. Університетська освіта: Програма та методичні вказівки до проведення навчальної практики. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. Харків, 2013. 28 с.
3. Захаренко О.В. Організація навчально-дослідної роботи студентів: Методичні рекомендації. Харків: ХНАУ, 2005. 48 с.
4. Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва (ухвалено вченою радою від 10.06.2018 р., протокол № 10, наказ № 393 від 20.06.2018 р.).
5. Статут Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Знання, 2018. № 1. 2 вересня.
6. Кодекс академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва (ухвалено вченою радою від 15.11.2017 р., протокол № 10, наказ № 760 від 16.11.2017 р.).
7. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01.07. 2014 р. Голос України, 2014. № 148.5.

14. Рекомендована література

Основна

1. Нагаєв В.М. Університетська освіта: Навч. Посібник. Харків: СТ, 2015. 217 с.
2. Нагаєв В.М., Портян М.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Харків: «Стильна типографія», 2018. 289 с.
3. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2006. 237 с.
4. Петров Э.Г. и др. Современные технологии обучения в высшей: Учеб. пособие. Харьков: Коллегиум, 2007. 172 с.
5. Зиновьев Ф.В. Методика экономического обучения: Учеб. пособие для экон. вузов. Симферополь: Таврия, 2001. 160 с.
6. Педагогіка: Навч. посібник. Харків: Одиссей, 2003. 352 с.
7. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі: Навч. посібник. Київ: Аграр. освіта, 2003. 229 с.
8. Товажнянський Л.Л., Сокол Є.І. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: Навчальний посібник. Київ: МОН, 2004.

Додаткова

1. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття. Урядовий кур'єр, 6 лютого 2003 року, № 23. С.6-7.
2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес. Київ: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. 24 с.

3. Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: Монографія. Харків: ХНАУ, 2006. 536 с.

4. Нагаєв В.М. Дидактичні засади впровадження дворівневої педагогічної технології управління навчально-творчою діяльністю студентів вищих навчальних аграрних закладів: Монографія. Харків: Колегіум, 2012. 217 с.

5. Хуторской А.В. Современная дидактика: Учеб. для вузов. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 544 с.

6. Коменский Я.А. Великая дидактика. Москва: Педагогика, 1982. Т.1. 656 с.

15. Інформаційні ресурси

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) сайти Міністерства освіти і науки України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Головних управлінь освіти та науки на обласному та районному рівнях, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Електронна бібліотека ХНАУ ім. В.В. Докучаєва:
<http://dspace.knau.kharkov.ua/jsui/>